

LJUBLJANSKI ČASNIK.

Št. 3.

V petek 10. Prosenca

1851.

„Ljubljanski časnik“ izhaja vsak teden dvakrat, in sicer v torek in petek. Predplačuje se za celo leto pri založniku Jožefu Blazniku 6 gold., za pol leta 3 gold., za četert leta 1 gold. 30 kraje. Za polletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odraja še 15 kraje. Celoletno plačilo za pošiljanje po cesarski pošti znes 7 gold., za pol leta 3 gold. 30 kraje., za četert leta 1 gold. 45 kraje. — Vsaka cesarska pošta prejme naročilo in denar, in ako se na pismo zapiše, de so naročivni denarji (Pränumerationsgelder) v njem, ni treba nič postuine plačati.

Vradni del.

C. k. deželno poglavarstvo je pod patronatom krajnskiga verozakonskiga zaloga stoječo in po prestavi podfajmoštra Janeza Žlebnika v pokoj spraznjeno podfaro v Grahovim dosadanjimu Kopajnskimu podfajmoštru Antonu Safarju podelilo.

V Ljubljani 26. Grudna 1850.

Gustav grof Chorinsky s. r.,
poglavar.

Nevradni del.

Avstrija in nemške zadeve.

(Dalje.)

II.

Čudno pa še bolj smešno je bilo slišati, kako so po Nemškim zmiraj od nemške edinstnosti govorili in vpili, pri tej edinstnosti je pa hotla vsaka država po moči lastno moč in svoje stanje ohraniti. — Nobena vsih osem in trideset v nemški zvezi zapopadenih držav se ne odreče ničemur, kar svojo pravico imenuje, vsaka ptuja vlada hoče za svobodno in neodvisno spoznana biti; vse bi rade ptuje poslance imele in pošiljale, kolikor mogoče hočejo samostojne, pri tem pa vendar edine biti. — Niso jim zadostili mnogi poslanci nemških držav v Parizu, ampak clo vesolniga poslanca vesolne nemške vlade so hotle ondi imeti. — V narodnim zboru v Frankobrodu so se dolge mesece preperali, veliko govorili in nazadnje vstavo za nemške dežele skovali, ktere pa nobena vlada ni hotla za veljavno spoznati. V takih okoljsinah so puntarji in beguni cele Evrope priložnost najdi v poglavitnih mestih prekucije napravljati, dokler de jih je kaznovayna roka pravice dosegla. — Pa malo dobička je vstanovljen mir prinesel. Ko so se učeni možje Frankobrodskiga zbora razšli, je bilo zgotovljenje nove vstave v roke diplomatov, to je ministrov in vladnih poslancev položeno. — Samoljubno obnašanje Poruske vlade pa vendar tudi zdaj koristni edinstnosti nemških dežel protivilo.

Nje vladni možje so svoj pot terdili, de zaveza nemških držav nima več nobene veljave, ampak de se pogodbene postave, ki so bile v letu 1815 naznanjene, morajo bistveno spremeniti. Toraj naj bi za tako vravnavo postav novi zbor poročnikov skerbel, v kteri vse nemške države prosti glas imele, tako, de bi v tem zboru Avstrija predsedniku in vsim prednostim, ki jih je v pogodbah leta 1815 dosegla, se morala odreči. Kakor smo kratko poprej djali, de avstrijska vlada poti pravice nikoli z oči ni spustila, je ona tudi zmirej pri tem obstala, de naj tako dolgo, dokler se kaj noviga veljavniga ne vpelje, zaveza leta 1815 z vsim postavam veljavna ostane, in de le od tiste strani pot k premembni koristne temeljne vstave pelje, ki je do leta 1848 nemške dežele vezala. Vsak pravičen in pošten mož mora obstati, de drugač iz tacih zmešnjav poti najti ni mogoče in

zares čudno je, de so temu namenu mnogi in med njimi posebno poruska vlada protivili. Radi obstanemo, de je poruski kralj pameten in miroljuben mož in de dobro ve, de ga le terda zveza z Avstrijo na svojim prestolu varje, pa tudi v tej državi in clo v okrogu vladarja so šuntarji, hlinježi, ki bi radi med obema, tako dolgo prijaznima vladama, strašin ogenj vojske navpihali. Skoro celo leto 1849 se je oboja vlada z notami in dopisi vojskovala, in ponosni smemo biti, ako vidimo, de so skoro vsi umni politiški državni možje cele Evrope na našo stran stopili. O začetku novembra se je sploh glas raznesel, de se bo v kratkim serdita vojska unela, od vsih krajev so naši in pruski vojšaki pod zastave vrel, vsaki dan smo žalostne novice napovedane vojske pričakovali. Božja previdnost in umnost državnih mož je pa vse v dobro obernala, — mir se je ohranil. V Holomucu na Moravskim sta se predsednik našiga ministerstva svitli knez Schwarzenberg in poruski minister Manteuffel v pogovor snidila. V tem pogovoru je Draždane glavno mesto Saksonskiga kraljestva izvoljeno bilo, v kterem naj se konec decembra poslanci vsih nemških držav zberejo in nemško zvezo z noviga vterde. Do dne, ko to pišemo *) se še nič gotoviga ne sliši, kaj de je tam sklenjeniga bilo. Brez dvombe je pa, de bo vravnava nemških zadev, ki se že tako dolgo vleče, ako bo za vse dele koristno speljano, za blagor vsih avstrijskih rodov nar imenitnejše nasledke imela. Naša Avstrija in Nemčija ste že mnoge stoletja tako terdo zvezane, de nju ločenje obema moč in veljavnost v Evropejski državni družini odvzame.

Austrijansko cesarstvo.

Gorica. Iz Humorista (Nr. 4.) zvemo, da hodi po Goriškem z dovoljenjem nadškofa minih J. Bahik, in da po slovansko in krajnsko (kaj će to reči?) pridiga. Te pridige so, kakor beremo, za ljudstvo tako ganljive, da nikoli takega, in že veliko ukradenih dragih reči, več kot 1000 gold. vrednih, je bilo vsled teh govorov poverjenih, veliko pravd iz lepa poravnanih. Tega vendar dosihmal še ne moremo poterčiti.

Koroško.

Iz Koroškiga se v Novice piše, da je od ondanšniga deželnega poglavarstva 24. nov. p. l. št. 10398 na vse dekanatske šolske nadzornike ukaz izšel, da naj se vse farne občine tistih krajev, kjer se po slovensko pridiga in v slov. jeziku kersanski nauk uči, poprašajo: jeli hočejo v učivnicah samo slovenski, alj pa tudi nemški jezik imeti? Od ravno tega poglavarstva so se ob enim tudi na vse šolske predstojništva popisi vsih Teržaških slov. šolskih knjig razposlali.

Avstrijska.

Pogodba avstrijske in ruske vlade zavolj brodarenja po Donavi, sklenjena 1840 je 22.

*) 31. decembra 1850.

septembra 1850 nehala in pogodba na novi podlagi, ki bi bila vsim željam in potrebam popolnoma zadostila, se v sedajnih okoljsinah ni mogla storiti. Obe vladi ste toraj prejšno pogodbo 13. novembra pr. l. na Dunaju za eno leto, t. j. do 22. septembra 1851 podaljšale. Ta pogodba bi znala biti v zavezi z drugimi, ki bodo gledé brodarenja po Donavi mnogo težav odvernile.

* „Oest. Cor.“ piše: Ze pri neki poprejšni priložnosti smo naznanili, de se denarstveni pregled za 2 kvatre 1850 le zavolj tega ni naznanil, ker je bilo pomešanje več denarnic temu napoti, in ker potrebe naznanila iz vsih kronovin ni prišle. Zdaj pa je vse to poravnano, in kar še manjka za tretje in četerte kvatre, se bo kmalo javno naznanilo. Skupni dohodki so znesli 47,460,761 gold. v srebru. Izdalo se je pa z vsim skupej 66,045,892 gold.; samo ministerstvo vojaštva je izdalo 30,721,831 gold., ministerstvo kupčije pa 7,872,706 gold.

* 15. januarja bodo na Dunaju župana volili.

Serbsko.

V vradnem delu „Pest. Ztg.“ se bere sledeće oznanilo: V prid uboziga, deset let stariga fantiča Franca Bajcel v Novem Sadu, ki je bil tako pošten, de 300 gold. v srebru, ktere je na cesti v ruti zavite najdel, vladniku nazaj dal, in si zato le pet grošev sprosil, de bi se zamogel tudi enkrat najesti, je nekdo razun 10 gold. ktere je neimenovan ljudoljub vredništvu časopisa „Deutsche Chronik“ fantiču podaril, še 10 gold. pridjal, in oboje se je že na odločen kraj poslalo.

Ogerska.

26. decembra zgodej zjutraj zadenejo žandarji na pusti blizo Hallas-a na roparje, ki so na konjih bili. Bilo jih je osem, vsi iz trope Rosza Sandorja. Roparji, med kterimi je bil tudi Sandor, so bili daleč spredej in so se naglo v beg podali, ko so žandarje zagledali, ki so vedno za njimi streljali in do gojzda, v kteriga so pobegnili, jim sledili. Eniga so ujeli, njegovo ime je Illes Stefan, druge so se v gojzdu poskrili, je pa pred kot ne več ranjenih. Illes se je sodništvu v Kiskun-Hallas izročil, ga vendar do zdaj še niso mogli pregovoriti, de bi bil stanovanje in moč Rosza Sandorjeve roparske trume povedal.

* V vasi Topsony, v simeski županii, zrije 8. decembra med božjo službo nek hudobnež, ki se je pijaniga storil, na kor v katolsko cerkev, zgrabí orglarja in zavpije. „Mir . . . ! danes morata učitelj in fajmošter umreti!“ potem zleče spod plajša puško in na učitelja pomeri in ustrelí. Kroglga ga k sreči ne zadene, samo zadnji del stola odterga. Učitelj odleti iz stola, fajmošter gre od oltarja in oba zbrano ljudstvo nagovarjata, de bi moriveca zgrabilo. In hudobno ljudstvo se ne gane! — Hudobnež dobi pogum in z noviga puško nabije. Toraj prosi učitelj nektere može, de bi saj večí nevarnost odvernili in hudodelnika prijeli;

al nekdo zavpije: „Ne dotaknite se ga, nas ni razžalil!“ Ljudje naglo cerkev zapuste, samo učitelj, fajmošter in grajšinski hajduk ostanejo. Ta razdražen nad takim početjem, mu puško iz rok zmakne, in z pomočjo prišliga kočijaža ga zveže in v občinsko hišo pripelje. Zadevajoči župan, ko to zve pošlje naglo dva žandarja, ki sta hudodelnika ne k županu, kakor jima je zapovedal, ampak, ker sta zvedila, da je hudobnež begun, sta ga v Kaposvar h gosposki peljala, kjer je zdaj zapert.

* Za leto 1850 zneze po prerajtanju dohodnina 31,000,000 gold. v srebru.

* V tolnavski županiji je goveja kuga začela razsajati; vse se je že storila, da se obvarje, da ne bo daleč segla.

Lombardo-beneško kraljestvo.

Vladika Črnogorski je že v Benetke prišel, in bo skoraj gotovo čez zimo ondi ostal.

Tuje dežele.

Bosna.

V „Reichszeitg.“ se piše konec mesca decembra iz Bosne:

Kakor iz vsih do zdaj storjenih naprav vidimo, ne stoji reči v tej deželi ravno dobro. Seraskier Omer paša je sicer še vedno vstajnik, ki so se mu nasproti postavili, srečno zmagal. Pa to niso pravi, temuč podštantni sovražniki. Hudi duh se za izpeljavo svojih namenov na skrivnem trudi tukaj, kakor povsod drugod. Omer paša, kterimu je znana dežela, nrave in navade, ki po svoji učnosti več vidi, kakor vsi drugi, ložeje v tej deželi napreduje od vsaciga družiga, ker on govori z vsakim prebivavcem brez tolmača, ker so mu vsi jeziki, ki se tukaj govore, prav dobro znani: tursko, slovansko, talijansko, nemško in gerško. On sam je rekel, da mu je v Krajni mnogo znanost horvaškiga jezika koristila, in da je z svojo besedo pri ljudstvu mnogo storil, kar mu bi sicer ne bilo nikakor mogoče. Obžalovati je to, da novi vezir samo tursko govori. Namene Seraskiera uganuti, je težko. Vsako pismo, kteriga vstajnikom vzame, sam prebere; ker mu ni nikogar treba ki mu bi kaj stolmačil, toraj je on edini, kterimu so skrivnosti znane, in zavolj tega tudi noben njegovih misel ne ve, ker zapopadek nikomur ni znan; to pa ni tako pri drugih pašatih, ki sami niso v stanu kakiga opravila dokončati. Predenj se je vstaja v Posavini unela, kar se je v Mostaru, Tuzli in Zvorniku na ravno tisti dan zgodilo, je Seraskier že za vse natanjko vedil. On porabi prihod pošte iz Carigrada, da je sam novico raznesel, kakor da bi bil povelje dobil, se naglo v Carigrad verniti. Dobro še vem, kako so se te novice posebno Turki na tihem veselili in mnogo upali. On je ukazal, vse za pot pripraviti. De je konje skupej pritiral in se popolnoma za pot pripravil, nato niso gledali, ker so menili, da mu je vsega tega treba. To vse je bilo pa le proti vstajnikom namenjeno in ko novica od vstaje pride, je bil on že popolnoma pripravljen in se je brez mude zoper vstajnike dvignul. Komaj so verjeli, da se je namesti proti jugu, pa proti severu obrnul. In še zdaj njegov prvi pobočnik ni vedel, kam da se je Omer paša namenil. Omer paša je naravnost rekel, da gre v Hercegovino in vse se je tudi tako zdelo, on pride v Travnik, in se preskerbi z vsim, kar mu je bilo potreba, on doseže svoj namen, se naenkrat oberne, jo v vstajnike udari in jih raztira v znani bitvi pri Žebcu. Na tako vižo je ukanil prijatla in sovražnika, zatorej so bile naznanila od njega tudi tako nasprotna. In tega mu je bilo potreba, da je zamogel s tako majhino armado

kaj storiti. Sreča bi bila zares, ako bi bil imel toliko vojakov, kolikor jih mu „Agramer Ztg.“ v pomoč na papirju pošlje. Zoper to, da jih ona okrog 50—60,000 našteje, smeste nam verjeti, da jih je imel le 8000 in krog 20 topov. K tem je prišlo še tistih 1000 vojakov, ktere je pred kratkim Haireidin paša v Bosno pripeljal, oni so pa še večidel novinci.

Kake sklepe Omer paša zdaj dela, bo prihodnost pokazala. On je še v Sarajevem, vojakov ne pošilja v Hercegovino in Haireidin paša z svojimi 1000 vojaki se je iz Bune dvignul in ima 29. t. m. skoz Travnik v Sarajevo priti. Zraven tega ima Ali paša Stolčević 3000 vstajnikov (ne ve se ali za ali proti Sultanu) in 9 dobrih topov. Zlo zlo se govori od nove vstaje v Krajni; to vse se po počenjanju Ali pašata sodi. Kristjani se že strašijo zavolj dogodbe v Aleppo. Kaj de je nad tem resničnega in kaj ne se težko razloči. Res je, da vojak Omer pašata vsak dan dvakrat dobro oboroženi po mestu hodijo, in vse tiste zaprejo, ki ne vstanejo, ko memo gredo. To je bilo le zoper mohamedane namenjeno, ali prevzetni vojak Omer pašata tudi na kristjane raztegnili, kterim brez izjeme poprave Omer pašata dopadejo, ker je vsakim kristjanu v naj večjo korist, da poprave zmagajo in stiske nehajo. Zavolj tega se tudi zoper Seraskiera pritožijo. On pa je skoraj gotovo nedolžen, ker je javalno kaj taciga ukazal.

Nobeden ne dvomi, da so turški vojak pogumni, stanovitni in zvesti, ali pokorsine in reda in vojaške dostojnosti jim manjka popolnoma. Oni, se ve de ubogajo na povelje pašata, ali oni se ne zderže na straži pred mestom od ubogiga kmeta, ki blago vozi, davek za lastni želodec tirjati, potem kmetam živež pobirajo, ne da bi ga mu plačali, in kmet, ker se boji, da bi ga ne tirali pred pašata, terpi vse to, ker ve, da njegova ne bo obveljala in da se na tako vižo maševanju odtegne. Vojak stopi v štacuno in tirja robe. Si poišče in praša za kup. Kupec mu ga nastavi na 60 piastrov, vojak plača 30 ali 20 ali še manj piastrov; ako se kupec brani, jih vzeti, ga zgrabijo in pred pašata tirajo in raje vse popusti, kakor da bi kaj taciga pripustil. V omikanih deželah bi to silo v pravdo, ropanje imenovali. Tako stanje ne more dolgo terpeti, ono se mora na eno ali drugo stran obrniti.

Omer paša, od kteriga se zdi, da vse niti vstaje natanjko pozna, je te dni ukazal več naj imenitnejših Turkov, ki so bili z vstajniki v zvezi, zapreti, do zdaj je njih 80 v ječi. Ob enem se je tudi ukazalo mestnjanam orožje oddati. V tej deželi, kjer je orožje prvi kinč Turka, bo, akoravno so pri vsaki hiši naj manj dva samokresa; komaj četerti del oddanih; ta naloga tukaj ni lahka in zlo občutljiva stran Turka, ki ta kinč neizrečeno ljubi.

Kar se je Omer paša vernul, se spet mnogo Poljcov in Madjarov vidi.

Rusovska.

C. k. rusko ministerstvo je vradnije na avstrijski meji ležečih dežel ruske države pooblastilo, živinokupcam iz Bukovine s tem, da svoje potne liste pokažejo, brez da bi bile od c. k. ruskiga poslanca na Dunaju podpisane, z potrebnimi vstopnimi listi preskerbeti, da se zamorejo v vse tiste kraje Ruskiga podati, kamor jih kupčijske opravila vabijo, vendar pa se morajo pri mejnih colnih vradnijah preiskovanju podvreči. In tem vradnijam se je že tudi ukazalo, živinokupce skoz pustiti, ako vstopne liste pokažejo.

Nemška.

Pruski zbornici ste 3. januarja spet seje

pričle. Po sejah 3. in 4. januarja soditi, se sme upati, da se bodo dozrajne vprašanja mirno razsojevale.

Tretji poruski vojaški oddelek se bo postavil na meklenburško-lauenburški meji, da bo, ako bi trebo bilo zoper Schleswig-Holsteince na noge stopil.

* 3. januarja je odperl v Berlinu v prvi zbornici sejo predsednik, grof Rittberg z sledečim govorom:

Po prenehu sej vas serčno pozdravim, gospodje! Da bi bili nam poslednji dnevi, kteri smo v domači družbi in pod varstvom hrabre armade preživeli, nam nove moči k našim delam dali. De bi zamogli spričati, da smo udani kralju in njegovi hiši, da smo udani domovini, tako, da bi domoljubno mnenje, kteriga vsak Porus v serecu nosi, zamogli spričati. Upanje, kteriga sim pri razidu izrekel, da se bomo v boljših časih spet vidili, se žali Bog, še ni spolnilo. Ravnanje v eni sosednih dežel, ki vstave ne porajta, je žalostno, kar vsak Porus z žalostjo gleda, ker je navajen, po pravici ravnati; tako ravnanje se da le s tem opravičiti, ako velja javno mir vterditi.

Če pa tudi to upanje še ni spolnjeno, vendar na stari pregovor opomnim: Per aspera od astra: skoz ternje k cveticam! Naj terplenje v prihodnje neha. Naj tisti, ki zdaj na drugem kraju čez osodo Nemčije sklepajo, razmeram potrebno edinost vstanove! Naj vlade, ki se zdaj o tako važnih rečeh pogovarjajo, zvedo, da se nam potrebna zdi edinost, če se more z žertvo odkupiti. Lepe ednosti se brez nasprotnih žertev ne moremo misliti. Da bi vladam tako dobro steklo, da bi nam zamogle neoboroženi mir dati, varnost in red povsod na Nemškem vstanoviti, da se bo zamogla vsa moč vlad in državljanskih zastopnikov k notrajnim razmeram obrniti. Gospod naj blagoslovi tudi naše posvetovanje, da bo v blagor domovine in vsih državljanov.

* (Konec Sulkovskove obravnave). Kar perviga obdolženca Dr. Obst zadene, ki je bil, kakor je že znano, k smerti obsojen, se je zoper njega sledeče skazalo:

Dr. Obst, sedlar in nekdanj pomočnik kolo-dvorskiga čuvaja, 36 let star, evangelske vere in brambovec zavolj tatvine v drugi red postavljen, gre 5. marca 1848 dopoldne ob enajstih, tedaj kakih 36 ur po moritvi kneginje Sulkovske z Rozalijo Čjedziec iz Zavodja, s katero se je, kakor se zdi, prav dobro porazumel, skoz Mislovic v Mordrzejov, živeža nakupit. V neki keremi v Mislovicu, kamor sta se podala, je bila ravno govorica od moritve kneginje. Ko potem naprej gresta, reče Obst naglo sam zase: „Zlo neumno je vendar, da ljudje menijo, da je bila kneginja z dvakratnim strelam umorjena. Kako bi bil morivec utegnul dvakrat streliti? Zadosti je, da je to le enkrat storil. Bile ste le dve krogli v eni cevi.“ Potem je rekel Čjedziec, da ga zlo togoti, da so puško našli in da je bila ta le sposojena, ki bi zamogla celo reč na dan spraviti. Potem ostane, prime pričo za roko in reče: „Če me ne izdaš, ti bom nekaj povedal.“ Priča odgovori: Če je kaj dobriga, mi le povej; sicer pa zase obderži. On vender le reče: „Glej jez sim tisti, ki je kneginjo ustrelil“, in je še bolj zagotovil, ko mu priča ni hotla verjeti, da je res. Na vprašanje, kaj de ga je k temu zapeljalo, zaverne: „Za denar in lepo besedo se marsikaj stori.“ On je tudi pravil, da je z mladim knezam in Frankeam govoril, in da ga je ta, ko sta sama bila, pogostil in nagovoril, kneginjo umoriti, da mu bo zato 2000 tolarjev dal, ako mor v treh mescih doprinese. Njegova žena se je že napotila h knezu po dnarje, Obst je pričel obljubil, ji tudi nekaj pomagati, ako ga ne izda, žugal je pa, da jo bo ustrelil, ako bo

komu kaj povedala. On pravi dalje, de ga je pes, potem ko je ustrelil, za obleko zagrabil in uklal in pokaže rano in pravi, de je ta obleka, ktero ima zdaj na sebi, knezova. Ko je pobegnil, je puško v vodo vergel. Poslednjič je nekaj dni pozneje pričel povedati, de je njegova žena od kneza samo 100 tolarjev prinesla, v treh tednih bo pa sam ostali denar dobil. Razun tega je pričla svojemu možu povedala, kakor ji je Obst djal, de, ko je ustrelil, je bila kneginja z dvema ženskama v izbi, in de je ena ravno hotla vrata zapreti (to pričla Rozalia Reindl popolnoma potrdi) in de je bila puška od nekiga puškarja sposojena, de tega zdaj morajo dobro plačati, de od tega ne bo hotel nič vediti.

In zares so 4. marca popoldne ob 5 ravno zraven kraja, ker je puška počila, v vodi puško našli. Tudi se je 11. marca 1850 zvedilo, de je puškar Rzezak ravno to puško Frankeu o Božiču posodil, de je Obst prav rekel, ko je terdil, de na kneginjo ni bilo dvakrat ustreljeno, ampak de so bile le dve krogli v eni cevi, ker je bila desna cev počena in nerabljiva (v takem stanju je puško Rzezak Frankeu dal) in de Rozalia Reindl ni druziga vidila in slišala, kakor posvetiti se in počiti; kar pa obleko zadene, od ktere je rekel, de je knezova, pričata kolodvorska čuvaja Alt in Waczlavezik, de sta vidila, de je Obst to obleko pred in po moritvi nosil; poslednji še pristavi, de je je tri dni popred na njem vidil.

Drugo poterjenje, de je Obst Čjedzieci se razodel je pričevanje gospodarja Obstoviga, Jakoba Wisznowskiga, de žena Obsta tisti dan, ko je bila kneginja ustreljena, ni bila doma, in de je še le vtorek 7. marca domu prišla. Ko je Obst vidil ženo ta dan ob 4 popoldne priti v Zavodje, je rekel: „Zdaj denarje prinese“. Tudi od te dobe niso samo Čjedzieci zapazili, de ima Obst več denarjev kakor popred, ampak tudi kupec Weisenberg iz Zavodja je vidil, de so več od njega kupili, kakor se je to sicer zgodilo, de so se lepše oblačili, de se je njih stanje poboljšalo. Ko so Obsta zaperli, so tudi še denarje pri njem našli, namreč: en bankovec za 25 tolarjev, nekoliko dvajsetic, 6 ali 7 tolarjev in še nekoliko drugih denarjev. Popraševana, kje de sta denarje dobila, nista nič vedila povedati in sta si nasprotno govorila. Pa tudi kolodvorskimu čuvaju Waczlaveziku je Obst prvi dan po smrti kneginje pravil, de se je njegova žena na pot podala in de bo 2000 tolarjev saboj prinesla; ta dnar bo porabil, de bo v Ratiboru svoje rokodelstvo lepo vredil.

Iz tega se vidi, de se razodenje Obsta Čjedzieci po pričah popolnoma potrdi. Pa še drugi vzroki zoper Obsta govore, najpred njegovo lastno terdenje, de on Franke le malo pozna, in de je le dvakrat z njim skupej prišel. Temu nasproti terdi Jožef Dzedlzice, de se je Franke pred moritvijo grofinje 3—4 tedne v hiši Obsta deržal. Tudi kupec Weisenberg je zapazil, de se z Obstam peča. Potem je Obst na večer po umorjenju kneginje v hiši Čjedzieca sreberno orodje pokazal in djal, de mu ga je Franke dal, de naj ga zastavi. Na tako vižo je zoper samiga sebe govoril, njegova žena pa od te reči ni hotla ničesar vediti. Pri javni obravnavi so terdili, de imajo to orodje še od staršev.

Obst je rekel, de je 3. marca na večer še čez devet v uti čuvaja Dr. Alta, kteriga pomočnik je bil, ker vozovlaka dolgo ni bilo, bil; zdaj pa terdi, de je z Altam in Waczlavezikom karte igral itd.

Ker je bil poslednji v vojaštvo poklican in ker je njegovo pričevanje zelo važno, sklene sodništvo, ga iz Brezlave poklicati. Obravnave zavolj tega, ker ni treba, ne bodo pre-

nehale in čez 24 ur pride priča. Pa ne samo ta, ampak tudi Alt terdi, de se je Obst 3. marca zvečer ob šestih odtegnul od svoje službe in de je za to Alt vedil, in de je še le drugo jutro ob pol osmih spet nazaj prišel.

Ko so Obsta pervikrat iz ječe spustili, je rekel Čjedzieci: „Saj nisim osel, de bi ostal“. Ravno tako je takrat govoril kolodvorskimu čuvaju Waczlaveziku, de dobro ve, čigava puška de je, ktero so v vodi najdlji; pa on se je skerbno varoval, od tega kaj povedati. Mesca februarja 1849 je šel Obst memo grada Slupne, in ko zagleda grad, v kterim je kneginja stanovala, se ves strese, proč oberne in dalej poda. To pričla Eduard Herbst iz Slupne, ki je kakih 10 stopinj za njim šel.

Poslednič je to znano, de je Obst znan, de je dober strelec in gorski ropar, česar ne terdi le Waczlavezik, ampak tudi neko pismo pri gosposki.

Laška.

1. januarja se je v Genui ljudstvo z vojaki zelo spopadlo, tako de je bilo nekoliko ranjenih, in de je bilo treba ljudi z silo vmiriti. Sodništva so vdeležnike že začeli spraševati.

* V Pisi hodi nek mož okrog, ki ima roge, ki so 6 palcev dolge in poldrug palec debeli. On ni oženjen. Lepo bi bilo, ako bi si tudi rogato ženo poiskal, znabiti bi potem nov rogat zarod na zemlji ostal; potem bi se ne smelo človeku očitati ako bi z rogmi stene prebodel. In kako koristno bi bilo to v vojskah, bajonetov bi več ne bilo treba, vojaki bi se le bodli.

Francoska.

Naj imenitniše novice na Francoskem so: de je narodni zbor svoje postavne meje prestopil in se v sodniške zadeve mešal, česar nima pravice. Iz takiga početja bi znale velike homatije vstati. Druga važna novica je pa ta, da so vsi francoski ministri odstopili. Napoleon jim je to dovolil, potem ko se je zastonj prizadeval, jih pregovoriti. Pripoveduje se, da bo stranka Thiers za državno veslo prijela. Na borsi ni strahu. Govore, da bodo prihodnji ministri sledeči: Lamorciere, Bixio, Odilon Barrot, Dufaure, Daru, Faucher.

Ljubljanski novičar.

Za odbornike Krajske kupčijske in obertnijske zbornice so izvoljeni naslednji gg. izmed kupcov: g. J. Baumgartner, g. L. Lukman, g. J. Mühleisen, g. Gust. Heimann, g. K. Kranz, g. J. Aichholzer, g. J. F. Wetsch, — za njih namestnike: g. P. Hudovernik, g. Fl. Maurer, g. B. Püchler, g. J. Bernbacher; — izmed obertnikov pa: g. A. Samasa, g. A. Czerni, g. J. Košir, g. J. Blasnik, g. J. Pauer, g. Fr. Krenner, — za njih namestnike: g. J. Janesch, g. J. Mayr, g. J. Perles, — za fuzinarske in rudninske reči sta dobila g. V. Ruard na Savi in g. K. Retzer v Teržiču enako število glasov (17), tedaj bo med njima srečkanje (lozanje) razsodilo, — za namestnika je g. baron Alfons Zojs v Ljubljani izvoljen.

* Zelezno cesto od Žalostne gore do Logaca je prevzel Giozani Arkari, de jo bo speljal.

* C. Ljubljana 9. januarja:

„Oesterreichische Correspondenz“ obljubi pod naslovom „Slavische Rundschau“ važniše dogodbe Slovanov donašati, in se tudi v drugih rečeh marljivo na Slované ozirati; ker so oni velik in zelo imeniten narod v avstrijskem cesarstvu. Ta lep namen je gotovo vsak Slovan in posebno Slovenec z veseljem pozdravil, ker se iz njega vidi, da visoka vlada slovanskim narodam, ki so bili pod staro vlado bolj stiskani, kakor vsak drug narod, ki še dandanašni stare rane globoko čutijo, ni sovražna, marveč da svoje pazno oko nanje

obrača in de jo pripravljena jim pomagati k novimu življenju. Pervo, kar prinesa o tej reči „Oest. Correspondenz“ je sledeče:

Serbski kupci, ki na Dunaju žive, so se namenili undan v bolnišnici umerlimu Jovanoviću Čiča spominek postaviti. Čiča se je kratko pred svojo smertjo na Dunaj podal, de bi bil svojim zaslugam, ktere se je med madjarsko vstajo za cesarsko hišo pridobil, veljavo pridobil. On je na Rimskih okopih, ktere je branil, sedemnajstkrat napadavajoče vstajnike odpodil, Perczel mu je ponujal 200,000 gold. v srebru, da bi mu bil bataljon Čajkistov izdal. Pa brezvestna ponudba se je razbila na njegovi pravičnosti.

„Slov. nov.“, ki tukaj na svitlo izhajajo, pri-nesejo poziv evangelskiga fajmoštra Samuela Tomašik iz Chyžna na Slovaškem na slovaški narod zavolj obravnavanja slovanskih starin in zgodovinskih spomnikov, podob, slik, pogan-skih bogov, orožja, denarjev, noš, verčev in hišne posode iz ilovce, kamna, brona, železa, srebra in zlata, ki se tudi še zdaj najdejo in kažejo, kako bogato je Slovaško na starinah. Z gorkimi besedami kliče nadušen: „Bratje naroda! od staroslovanske Nitre, od Vage in Ostrogona itd.“ ne pustite, de se poslednji spominki na vaše vredne in slavne dede zgube, marveč spravljajte jih, čujte nad njimi in obvarujte jih za poznejši čas“. Potem nasvetje, ko bodo politiške razmere dovolile, društvo v ta namen napraviti, on sam daje potrebne so-vete, kako se že zdaj za to zamore skerbeti in sklene z zaupanjem, de ne bo zastonj „glas vpijočiga v puščavi“, in de je on sam pripravljen z svojimi nabranimi starinami temelj postaviti.

— P Pečuhu je pred nekterimi dnemi umerl Ladislav Juranič, zarodnik slavniga horvaškiga junaka Juraniča, ki se je z Zriniam pri brambi Scigeta zoper Turke bojeval in padel. Celo svoje premoženje je namenil za glavnico v ta namen, de bi se iz nje koristne bukve za ljudske šole dober kup izdajale.

* Te dni se je v Ljubljanski gostivnici „pri avstrijskem dvoru“ po dveh fantalinih sledeča golufija zgodila, ki dovolj spričuje, kako premedena da sta mlada tatova:

Koj drugi dan po prihodu nekega vojaškega zdravnika pride, ko je gospod ravno v spodnji izbi kosil, kakih 15 let star fant k njegovemu strežniku, rekoč, da je prišel po dvoje gospodove škornje, po ktere ga je mojster poslal, ker mu jih je v izgled za nove treba, ktere je gospod pri njem naročil. Strežniku se čudno zdi, čemu dvojnih škorenj potrebuje. Dokler se pa s fantom prepira, pride drug fantiček, rekoč: „Gospod so že hudi, da škorenj tako dolgo ni, ker pri mojstru čakajo.“ Strežnik da, pa vender le ene. Ko njegov gospodar po kosilu v svojo izbo gor pride, prosi strežnik, za odpušanje, da je le ene škornje dal, ker so tako vse enako narejene. Gospodar ga debelo gleda in se prepriča, da je bil prekanjen. — Nekoliko dni popred je bila dekla nekega neoženjenega vradnika z enako zvijačo preslepljena, da je nekemu fantalinu gospodarjevo obleko dala, misleč, da je res krojačev učencec, kakor je djal. Mlada tatova in golufivca sta že v rokah. Kakor vemo, je mlajši razodel, da sta on in njegov starši brat oboje golufijo zveršila. Razun tega je mlajši še več tatvin razodel, ki so se lani po gostivnicah po njima zgodile. Starji jih vtegne še več. Žalost človeka obide to premišljevaločega. Kaj bo iz takih otrok, kadar dorasejo? Gorje staršem, ako so oni tega krivi!

Popravek.

V poslednjem listu na zadnej strani, pod sestavkom „V nedeljo po južni“ je ime pisatelja „Planjavskega“ izostalo, kar s tem popravimo.

